

(DSC-ETY) Etyka – objaśnienia

WAŻNE

W pierwszej kolejności wypełnij formularz DSC-DYS „Dodatkowe zatrudnienie, odpowiedzialność dyscyplinarna, praca w godzinach nadliczbowych (Niektóre zagadnienia kadrowe)”

Zgodnie z [zaleceniem Szefa Służby Cywilnej¹ \(SSC\)](#) dyrektorzy generalni/ kierownicy urzędów informują o działaniach podejmowanych w roku ubiegłym na rzecz budowania kultury uczciwości w urzędzie, w tym o działaniach wynikających z przedmiotowego zalecenia.

Informacje w tabeli Etyka dotyczą:

- działań prewencyjnych, których celem było przeciwdziałanie naruszeniom zasad służby cywilnej i zasad etyki korpusu służby cywilnej (dalej: zasad), a tym samym naruszeniom obowiązków członka korpusu służby cywilnej poprzez podejmowanie działań ukierunkowanych na budowę i wzmacnianie kultury uczciwości organizacji, w tym m.in. zwiększanie świadomości etycznej członków korpusu służby cywilnej i zapewnienie wsparcia pracownikom w sytuacjach etycznie wątpliwych lub trudnych oraz
- działań dyscyplinujących, które były konsekwencją (możliwego) naruszenia obowiązków członka korpusu służby cywilnej, stanowiącego jednocześnie naruszenie zasad.

Analiza zebranych danych będzie jednym ze źródeł informacji dla SSC, który odpowiada za czuwanie i monitorowanie przestrzegania zasad w korpusie, co do kierunku działań w zakresie budowy i wzmacniania kultury uczciwości w całej służbie cywilnej. Zebrane dane mogą stanowić źródło inspiracji również dla dyrektorów generalnych/ kierowników urzędów w zakresie możliwych do realizacji działań, ukierunkowanych na wzmacnianie kultury zarządzanej organizacji w oparciu o wartości.

Dział 1. Działania prewencyjne

Dział 1. Działania prewencyjne wzmacnia mechanizm monitorowania przez SSC działań ukierunkowanych na budowę, wzmacnianie i promocję kultury uczciwości w służbie cywilnej. Analiza zebranych danych pomoże upowszechnić najlepsze rozwiązania, wdrożone w służbie cywilnej, a tym samym zainspirować dyrektorów generalnych/kierowników urzędów w zakresie możliwych do realizacji działań w tym obszarze. Pozwoli też wypromować najbardziej aktywnych liderów, którzy przywiązują w swojej organizacji szczególną wagę do kwestii etyki i uczciwości, zapewnienie miejsc pracy o kulturze sprzyjającej swobodnej wypowiedzi i jej wysłuchaniu.

W odpowiedzi na pytania 1, 2, 4, 5, 6, 9 wskaż „tak” lub „nie”.

Jeśli w odpowiedzi na **pytanie 2** wskażesz odpowiedź „tak”, w **pytaniu 3** uzupełnij dane na temat szkoleń z zakresu etyki i przeciwdziałania konfliktowi interesów:

- w komórce nr 1 wpisz łączną liczbę szkoleń z zakresu etyki i przeciwdziałania konfliktowi interesów.

¹ [Zalecenie Szefa Służby Cywilnej z 18 grudnia 2017 r. w zakresie promowania kultury uczciwości w służbie cywilnej.](#)

WAŻNE

- W tej komórce uwzględnij łącznie wszystkie szkolenia, tzn.:
 - szkolenia stacjonarne,
 - kursy online, tzn. kursy prowadzone przez trenera za pośrednictwem platformy internetowej,
 - kursy e-learningowe, np. dostępne w serwisie służby cywilnej¹.
- Uwzględnij tu również szkolenia prowadzone w ramach służby przygotowawczej z tego zakresu, w których uczestniczyli pracownicy urzędu.
- **Pamiętaj: jeden temat kursu e-learningowego, który ukończyło nawet kilku pracowników to nadal jeden kurs e-learningowy (1 szkolenie).**

- w komórce nr 2 wpisz łączną liczbę szkoleń z zakresu etyki i przeciwdziałania konfliktowi interesów, w których uczestniczyli pracownicy urzędu zajmujący wyższe stanowiska w służbie cywilnej.

Zgodnie z art. 52 ustawy o służbie cywilnej² wyższe stanowiska w służbie cywilnej to

- dyrektor generalny,
- dyrektor departamentu lub komórki równorzędnej,
- naczelnik wydziału lub komórki równorzędnej w urzędzie wojewódzkim, a także zastępcy tych osób,
- wojewódzki i powiatowy lekarz weterynarii oraz zastępcy tych osób,
- wojewódzki inspektor jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz jego zastępcy,
- dyrektor i zastępca dyrektora izby administracji skarbowej,
- dyrektor i zastępca dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej,
- naczelnik urzędu skarbowego oraz urzędu celno-skarbowego oraz zastępcy tych osób,
- kierujący komórką organizacyjną w Biurze Nasiennictwa Leśnego, a także zastępcy tej osoby.

WAŻNE

- Liczba w komórce nr 2 nie może być wyższa niż liczba podana w komórce nr 1.
- W przypadku, gdy nie zapewniono szkoleń dla osób z tej grupy stanowisk albo w urzędzie nie ma osób zajmujących wyższe stanowiska w służbie cywilnej, w komórce nr 2 wpisz „0”.

² <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20210001233>

Pytanie 5 dotyczy innych, aniżeli powołanie doradcy ds. etyki w urzędzie, sposobów wsparcia pracowników w trudnych lub niejasnych sytuacjach, które budzą ich wątpliwości etyczne.

WAŻNE

Zgodnie z Zarządzeniem Szefa Służby Cywilnej w sprawie standardów zarządzania zasobami ludzkimi³ - dyrektorzy generalni/kierownicy urzędów wspierają pracowników w trudnych lub niejasnych sytuacjach, które budzą ich wątpliwości etyczne (np. opracowują i upowszechniają odpowiednie procedury lub tworzą w urzędzie funkcję doradcy do spraw etyki i zapewniają mu odpowiednie warunki pracy).

Jeśli w odpowiedzi na **pytanie 5** wskażesz odpowiedź „**tak**”, wpisz jaki inny/alternatywny mechanizm konsultacji opracowano i upowszechniono wśród pracowników, aby wspierać ich we właściwym rozumieniu zasad. Krótko opisz zasady działania i sposób upowszechnienia tego mechanizmu.

Pytanie 6 dotyczy anonimowej samooceny kultury uczciwości.

WAŻNE

Zgodnie z Zaleceniem w zakresie promowania kultury uczciwości w służbie cywilnej¹, Szef Służby Cywilnej rekomenduje prowadzenie regularnej, anonimowej samooceny uczciwości organizacji wśród pracowników.

Jeśli w odpowiedzi na **pytanie 6** wskażesz odpowiedź „**tak**”, uzupełnij dane:

- w **pytaniu 7**: wpisz liczbę pracowników urzędu, którzy uczestniczyli w anonimowej samoocenie oraz przybliżony procent pracowników objętych badaniem (na dzień przeprowadzania samooceny) oraz
- w **pytaniu 8** (komórki 1-9): zaznacz lub wpisz treść pytań, które znalazły się w anonimowej samoocenie uczciwości organizacji w 2022 r.

Pytanie 9 dotyczy wewnętrznych wytycznych, które zostały opracowane i upowszechnione w urzędzie w 2022 r. a których celem było wzmocnienie kultury uczciwości.

Jeśli w odpowiedzi na **pytanie 9** wskażesz odpowiedź „**tak**”, w komórce nr 2 wpisz jakie to wytyczne, tzn. tytuł i czego one dotyczą.

W odpowiedzi na **pytanie 10** zaznacz lub wpisz, jakie procedury, które mają na celu budowę i wzmacnianie kultury uczciwości, funkcjonują w urzędzie.

WAŻNE

Procedura „funkcjonuje” jeśli została opracowana i upowszechniona wśród pracowników (w sposób przyjęty w urzędzie, np. w intranecie), a pracownicy ją stosują.

³ <https://www.gov.pl/web/sluzbacywilna/standardyzacja>

Jeśli w urzędzie nie funkcjonują żadne procedury, które miałyby na celu budowę i wzmacnianie kultury uczciwości, w **pytaniu 10** zaznacz **komórkę nr 9**.

W odpowiedzi na **pytanie 11** zaznacz lub wpisz, jakie działania dotyczące wzmacniania pozytywnego wizerunku profesjonalnej i neutralnej politycznie służby cywilnej, wzmacniania przejrzystości działania i zaangażowania interesariuszy (klientów, obywateli, partnerów itp.), szkoleń z zakresu antykorupcji, przeciwdziałania mobbingowi itp., były realizowane w urzędzie w roku 2022.

Jeśli w 2022 r. nie realizowano żadnych działań w tym obszarze, w **pytaniu 11** zaznacz **komórkę nr 9**.

Dział 2. Działania dyscyplinujące

Dział 2. **Działania dyscyplinujące** dotyczy zasad określonych w zarządzeniu Nr 70 Prezesa Rady Ministrów⁴. Dane z tej tabeli pozwolą:

(1) zdobyć wiedzę na temat liczby:

- upomnień prawomocnych na piśmie (na podstawie art. 115 ustawy o służbie cywilnej),
- postępowań wyjaśniających wszczętych w roku 2022,
- postępowań dyscyplinarnych wszczętych w roku 2022,
- kar dyscyplinarnych uprawomocnionych w 2022

w związku z podejrzeniem naruszenia/ naruszeniem obowiązków członka korpusu służby cywilnej, które mogło stanowić/ stanowiło jednocześnie naruszenie określonych zasad służby cywilnej lub zasad etyki korpusu służby cywilnej oraz

(2) zidentyfikować zasady, których (ewentualne) naruszenie jest najczęściej uwzględniane:

- w upomnieniu na piśmie (na podstawie art. 115 ustawy o służbie cywilnej);
- w poleceniu wszczęcia postępowania wyjaśniającego;
- we wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego;
- w uzasadnieniu uprawomocnionych kar dyscyplinarnych.

W odpowiedzi na **pytanie 1** wpisz liczbę upomnień prawomocnych na piśmie w roku sprawozdawczym za naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej, **które stanowią jednocześnie** naruszenie określonych zasad służby cywilnej lub zasad etyki korpusu służby cywilnej (na podstawie art. 115 ustawy o służbie cywilnej).

WAŻNE

Liczba w odpowiedzi na pytanie 1 nie może być większa niż liczba wszystkich upomnień prawomocnych na piśmie w roku 2022, którą należy wpisać w formularzu DSC-DYS w komórce „Ile uprawomocniło się kar upomnienia na piśmie?”.

Jeśli w odpowiedzi na pytanie 1 wpiszesz liczbę upomnień prawomocnych na piśmie, za naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej, **które stanowią jednocześnie** naruszenie określonych zasad służby cywilnej lub zasad etyki korpusu służby cywilnej (na podstawie art. 115 ustawy o służbie

⁴ Zarządzenie Nr 70 Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2011 r. w sprawie wytycznych w zakresie przestrzegania zasad służby cywilnej oraz w sprawie zasad etyki korpusu służby cywilnej (M. P. Nr 93, poz. 953).

cywilnej), **zaznacz odpowiednio liczbę wskazań przy danej zasadzie** (w odniesieniu do każdej z 15 zasad uwzględnionych w Zarządzeniu nr 70).

WAŻNE

- Jeżeli wpisano liczbę w pytaniu 1, należy wskazać co najmniej 1 zasadę w komórkach nr 1.1 – 1.15.
- Jeżeli nie wypełniono pytania 1 nie można wypełnić komórek nr 1.1 – 1.15.
- Suma zasad wskazanych w komórkach nr 1.1 – 1.15 musi być równa lub większa wartości wskazanej w pytaniu 1.

Np. w roku sprawozdawczym w urzędzie odnotowano 1 upomnienie prawomocne na piśmie za naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej, które stanowi jednocześnie naruszenie określonych zasad służby cywilnej lub zasad etyki korpusu służby cywilnej (na podstawie art. 115 ustawy o służbie cywilnej). Dyrektor generalny/kierownik urzędu **w uzasadnieniu do upomnienia na piśmie wskazał naruszenie obowiązku członka korpusu, które stanowi jednocześnie naruszenie zasady godnego zachowania i zasady rzetelności**. W takiej sytuacji w odpowiedzi na pytanie 1 zaznaczamy „1” (jedno upomnienie w roku 2022) a następnie wpisujemy „1” przy zasadzie godnego zachowania i „1” przy zasadzie rzetelności (**te zasady były wskazane w uzasadnieniu**).

W odpowiedzi na **pytanie 2** wpisz liczbę postępowań wyjaśniających wszczętych w roku 2022 w związku z podejrzeniem o naruszenie obowiązku członka korpusu służby cywilnej, które stanowi jednocześnie naruszenie określonych zasad służby cywilnej lub zasad etyki korpusu służby cywilnej.

WAŻNE

Liczba w odpowiedzi na pytanie 2 nie może być większa niż liczba wszystkich postępowań wyjaśniających, wszczętych w roku 2022, którą należy wpisać w formularzu DSC-DYS w komórce „Ile wszczęto postępowań wyjaśniających?”

W przypadku, gdy dyrektor generalny/kierownik urzędu wskazał w poleceniu wszczęcia postępowania wyjaśniającego wybraną zasadę służby cywilnej lub zasadę etyki korpusu służby cywilnej, zaznacz liczbę tych wskazań (w odniesieniu do każdej z 15 zasad uwzględnionych w Zarządzeniu nr 70).

WAŻNE

- Jeżeli wpisano liczbę w pytaniu 2, należy wskazać co najmniej 1 zasadę w komórkach nr 2.1 – 2.15.
- Jeżeli nie wypełniono pytania 2 nie można wypełnić komórek nr 2.1 – 2.15.
- Suma zasad wskazanych w komórkach nr 2.1 – 2.15 musi być równa lub większa wartości wskazanej w pytaniu 2.

W odpowiedzi na **pytanie 3** wpisz liczbę postępowań dyscyplinarnych wszczętych w 2022 r. w związku z naruszeniem obowiązków członka korpusu służby cywilnej, które stanowi jednocześnie naruszenie określonych zasad służby cywilnej lub zasad etyki korpusu służby cywilnej.

WAŻNE

Liczba w odpowiedzi na pytanie 3 nie może być większa niż liczba wszystkich postępowań dyscyplinarnych, wszczętych w roku 2022, którą należy wpisać w formularzu DSC-DYS w komórce „Ile wszczęto postępowań dyscyplinarnych?”

W przypadku, gdy rzecznik dyscyplinarny wskazał we wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego wybraną zasadę służby cywilnej lub zasadę etyki korpusu służby cywilnej, zaznacz liczbę tych wskazań (w odniesieniu do każdej z 15 zasad uwzględnionych w Zarządzeniu nr 70).

WAŻNE

- Jeżeli wpisano liczbę w pytaniu 3, należy wskazać co najmniej 1 zasadę w komórkach nr 3.1 – 3.15.
- Jeżeli nie wypełniono pytania 3 nie można wypełnić komórek nr 3.1 – 3.15.
- Suma zasad wskazanych w komórkach nr 3.1 – 3.15 musi być równa lub większa wartości wskazanej w pytaniu 3.

W odpowiedzi na **pytanie 4** wpisz liczbę wszystkich, uprawomocnionych w 2022 r. kar dyscyplinarnych, w związku z naruszeniem obowiązków członka korpusu służby cywilnej, które stanowiło jednocześnie naruszenie określonych zasad służby cywilnej lub zasad etyki korpusu służby cywilnej.

WAŻNE

Liczba w odpowiedzi na pytanie 4 nie może być większa niż liczba wszystkich uprawomocnionych w roku 2022 kar dyscyplinarnych członków korpusu służby cywilnej, uwzględniona w formularzu DSC-DYS w komórce „Ogółem”.

W przypadku, **gdy naruszenie danej zasady służby cywilnej lub zasady etyki korpusu służby cywilnej było elementem uzasadnienia uprawomocnionych kar dyscyplinarnych**, zaznacz odpowiednią liczbę (w odniesieniu do każdej z 15 zasad uwzględnionych w Zarządzeniu nr 70).

WAŻNE

- Jeżeli wpisano liczbę w pytaniu 4, należy wskazać co najmniej 1 zasadę w komórkach nr 4.1 – 4.15.
- Jeżeli nie wypełniono pytania 4 nie można wypełnić komórek nr 4.1 – 4.15.
- Suma zasad wskazanych w komórkach nr 4.1 – 4.15 musi być równa lub większa wartości wskazanej w pytaniu 4.